نگاه بیرون

ایران پس از توافق ابرقدرت منطقه‌ای

THE INDEPENDENT

رابرت فیسک

ترجمه: نوژن اعتضادالسلطنه

● آیا توافق هسته‌ای می‌تواند به تبدیل‌شدن ایران به متحد قدرتمند آمریکا در منطقه خلیج‌فارس بینجامد؟ این امر امکان‌پذیر است به‌خصوص آنکه پس از تفاهم اخیر لوزان «زلزله‌ای سیاسی» ایجاد شده است. باوجود آنکه در این میان «اگر»های بسیاری وجود دارد، از جمله اگر رژیم اسراییل به تاسیسات هسته‌ای ایران در اقدامی خودسرانه حمله نکند، اگر مخالفان تحریم در داخل ایران سعی نکنند اقدامی غیرمنتظره انجام دهند و اگر ایران با پارامترهای کلیدی سازگار باشد، می‌توانیم بگوییم پس از گذشت ۳۶سال از عمر جمهوری‌اسلامی‌ایران این کشور می‌تواند به ابرقدرت منطقه‌ای تبدیل شود.

این موضوع، علت اصلی خشم سعودی‌ها را نشان می‌دهد. در صورتی که دوستی تازه میان ایران و آمریکا شکل بگیرد و آن کشور در زمره بهترین دوستان ایالات‌متحده باشد، این مساله می‌تواند ضربه‌ای جدی بر هژمونی عربستان و اتحاد آن کشور با آمریکا در منطقه وارد کند. عربستان - کشوری که حقوق‌بشر در آن نقض می‌شود و حقوق زنان به آنان داده نمی‌شود و خود را با هیچ‌یک از موازین حقوقی بین‌المللی از جمله حق آزادی بیان منطبق نمی‌کند - هرگز یک متحد «طبیعی» واشنگتن نبوده است. این وضعیت حتی در شرایطی صدق می‌کند که دوستان آمریکا از میان بدترین دولت‌ها بوده‌اند. درصورتی که ایران و غرب آن‌گونه که «جان کری» گفته بتوانند بی‌اعتمادی متقابل را رفع کنند - آن هم در شرایطی که ماشین خطرناک بی‌نظمی در خاورمیانه درحال پیش روی است-می‌توان انتظار داشت این موضوع تاثیر جدی سیاسی بر شرایط منطقه داشته باشد. ایران می‌تواند در این حالت به متحد نزدیک آمریکا در منطقه تبدیل شود همان‌گونه که پیش از پیروزی انقلاب این شرایط وجود داشت. چه‌کسی تعجب خواهد کرد اگر آمریکا بازبینی در رابطه خود با عربستان‌وهابی را از سر گیرد؟ عربستانی که بن‌لادن و ۱۵نفر از ۱۹نفر هواپیماربا در جریان حادثه یازدهم‌سپتامبر از آن کشور برخاسته بودند. قرائت رسمی آنها از مذهب، مشابه طالبان و اکثر شورشیان در سوریه و عراق است. عربستان به‌عنوان یک دولت تلاش کرده تا خود را نماد مبارزه محلی «علیه تروریسم» نشان دهد. بااین‌حال، زمان -هرچند به کندی- خلاف خواسته آنان درحال تغییر است. مصر به میلیاردهادلار کمک آمریکا نیاز دارد. عبدالفتاح السیسی ژنرال دیروز و رییس‌جمهوری امروز مصر به خوبی می‌داند که باید از دستورات آمریکا پیروی کند. قطر و امارات نیز هرآنچه آمریکایی‌ها در توافق نهایی بگویند را خواهند پذیرفت. برای تنها متحد عرب ایران یعنی دولت سوریه و عراق نیز دستیابی به تفاهم سیاسی در لوزان بهترین خبر ممکن بود، به‌خصوص برای بشار اسد، رییس‌جمهوری سوریه که تاکنون توانسته از حمله نظامی آمریکا علیه کشورش جلوگیری کند. ایران اکنون از جایگاهی برخوردار است که می‌تواند آتش‌بس در سوریه را اعلام کند. قطعا نتیجه تفاهم لوزان در زمان خود می‌تواند کلید آینده کشوری باشد که اکنون درگیر جنگ است و یکی از بزرگ‌ترین تراژدی‌ها در جهان عرب در تاریخ معاصر برای آن رقم خورده است. دراین‌میان، رسانه‌ها از نارضایتی رژیم اسراییل می‌گویند. ما همه می‌دانیم که چگونه دوستان رژیم اسراییل در میان جمهوری‌خواهان و نمایندگان کنگره می‌توانند با اتخاذ موضعی کارشکنانه در جهتی منفی گام بردارند. بااین‌حال، هیچ‌کس درباره تراژدی بزرگ دیگر درحال‌وقوع در خاورمیانه یعنی وضعیت فلسطینیان چیزی نمی‌گوید. چگونه ایران به‌زودی می‌تواند بگوید که تشکیل دولت فلسطینی یکی از اجزای مهم رابطه تازه آن کشور با آمریکا خواهد بود؟ در این زمینه کری، وزیر امور خارجه آمریکا شکست کاملی در جریان میانجیگری مذاکرات اسراییلی-فلسطینی خورده است. نماد این شکست، عضویت فلسطین به‌عنوان عضو تازه دادگاه جنایت بین‌المللی بود که می‌تواند به چالشی بزرگ برای او پس از بزرگ‌ترین موفقیت سیاسی اخیرش در مذاکره با ایران تبدیل شود. درصورتی که دمشق به دست نیروهای داعش بیفتد یا شبه‌نظامیان در صحرای سینا عرصه را برای مصر تنگ کنند و عربستان نیز به حمله علیه دوستان شیعه ایران در یمن ادامه دهد، وضعیت فرق خواهد کرد. خطر وقوع چنین سناریویی آشکار است. باوجود موفقیت‌های واشنگتن در خاورمیانه نمی‌توان گفت که ماموریت به اتمام رسیده است. شاید تاریخ درحال تکرار باشد. حتی در شهرهای کوچک سوئیس. لوزان جایی است که در قرن گذشته دفتر امپراتوری عثمانی در آنجا بسته شد. این شهر جایی است که اسامه بن‌لادن نیز از آنجا برای تامین هزینه‌های مالی خود استفاده کرده و دیکتاتورهای مدرن عرب به‌همراه اعضای خانواده‌هایشان را نیز به خود دیده است. شاید امپراتوری ایرانی-آن هم در نسخه به‌روزشده‌اش-می‌تواند روزی دوباره ظهور کند و نقطه برخاستن آن نیز در شهر مشابهی در سوئیس باشد. در نتیجه، باید به زلزله‌های سیاسی بعدی در خاورمیانه توجه کرد. بازهم می‌گویم تمام «اگر»هایی که در ابتدا به آنها اشاره کردم را به خاطر بسپارید، همه‌چیز بستگی به آنها دارد.

عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای تاکید کرد

تمامی تحریم‌ها لغو می‌شوند، نه تعلیق

تفاهمی که در لوزان بعد از هشت روز مذاکره مستمر به دست آمد، حالا در محافل مردمی در حال بحث و بررسی است؛ مردمی از طیف‌های مختلف و سنین متفاوت و دسترسی‌های متفاوت به اطلاعات. در این شرایط عجیب نیست که سوالات متعددی در مورد تفاهم ایران و کشورهای ۵+۱ در لوزان سوییس مطرح شود. برخی اعضای تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای با حضور در رسانه‌ها تلاش می‌کنند در این مورد اطلاعات دقیقی به مخاطبان ارایه کنند. عباس عراقچی، عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده با حضور در صداوسیما در این مورد توضیحاتی ارایه کرد. او جمعه‌شب در یک برنامه تلویزیونی در مورد نحوه لغو تحریم‌ها، چرایی تفاوت متن تفاهم صادرشده از سوی آمریکا و عدم تفاوت بیانیه مطبوعاتی قرائت شده توسط جواد ظریف و موگرینی سخن گفت.

عباس عراقچی خبر داد که «رسما به فکت شیت آمریکایی‌ها اعتراض کردیم. ما حتی مطلع شدیم اروپایی‌ها هم به‌نوعی به اظهارات غلط آمریکایی‌ها اعتراض کردند.» «فکت شیت» بیانیه غیررسمی است که وزارت‌خارجه آمریکا در مورد تفاهم هسته‌ای ایران و کشورهای ۵+۱ منتشر کرده و بخشی از واقعیت تفاهم‌شده را متفاوت جلوه می‌دهد. این بیانیه غیررسمی با هدف اقناع افکار عمومی داخلی و البته اسراییل منتشر می‌شود که از سوی مقامات مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران رد شده است.

تعلیق یا خاتمه

در فکت شیت آمریکایی‌ها آمده آمریکا و اتحادیه اروپا، تحریم‌های ایران را معلق می‌کنند. این در حالی است که در بیانیه مطبوعاتی مشترکی که توسط ظریف و موگرینی به زبان فارسی و انگلیسی قرائت شد، آمده بود «اتحادیه اروپایی، اعمال تحریم‌های اقتصادی و مالی مرتبط با هسته‌ای خود را خاتمه خواهد داد و ایالات‌متحده نیز اجرای تحریم‌های مالی و اقتصادی ثانویه مرتبط با هسته‌ای را، همزمان با اجرای تعهدات عمده هسته‌ای ایران به‌نحوی که توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی راستی‌آزمایی شود، متوقف خواهد کرد.» این در حالی است که در بیانیه‌ای که موگرینی به زبان انگلیسی قرائت کرد در بخش تحریم‌ها آمده است:

The European Union will terminate the implementation of all nuclear-related economic and financial sanctions and the United States will cease the application of all nuclear-related secondary economic and financial sanctions simultaneously with the IAEA-verified implementation by Iran of its key nuclear commitments.

عباس عراقچی در برنامه تلویزیونی با تاکید بر یکسان‌بودن متن بیانیه قرائت‌شده توسط ظریف و موگرینی بر کلمه terminate به معنای خاتمه‌دادن به تحریم‌ها تاکید کرد. عراقچی با بیان اینکه آنچه در بیانیه مشترک مطبوعاتی هم به‌صراحت ذکر شده این است که تحریم‌ها لغو خواهند شد، گفت: تمام تحریم‌های اقتصادی و مالی مرتبط با هسته‌ای در مرحله اول لغو خواهد شد.

معاون امور حقوقی وزیر امور خارجه ایران افزود: «ملاک ما فکت‌شیتی که آنها منتشر کردند، نیست بلکه مهم متن توافق است. اشکالی هم از این جهت پیش آمد که پس از قرائت این دو متن برخی از دوستان ظاهرا در صداوسیما نسبت به اصالت ترجمه تشکیک کردند و اینکه آیا متنی که آقای ظریف قرائت کردند دقیقا همان متن خانم موگرینی بود یا نه و این موضوع موجب تعجب ما شد؛ زیرا طبیعی است که متنی که توافق و به دو زبان فارسی و انگلیسی ارایه می‌شود، دقت زیادی روی آن انجام می‌شود. البته خیلی مهم نیست، حالا در یکی از این شبکه‌ها چنین حرفی زده شد و خیلی در پی مچ‌گیری از کسی نیستیم و شاید اشتباه و سوءتفاهمی بوده است.»

وی تاکید کرد: «همه هموطنان مطمئن باشند وقتی ما روی متنی توافق می‌کنیم اینگونه نیست که طرف‌های مقابل ما بی‌توجه باشند، آنها هم مترجمانی دارند و دقت می‌کنند. وقتی قرار است متنی را بخوانیم در حالی که وزرای شش کشور پای صحبت دکترظریف نشسته‌اند و مترجمان آنها هم کنترل می‌کنند، ما هم اعتبار خود را با ترجمه نادرست خدشه‌دار نمی‌کنیم. چه نزد طرف‌های مذاکره‌کننده و چه نزد مردم بزرگ ایران، در هر صورت ترجمه آن متن با نظارت شخص آقای ظریف و بنده انجام شد.» عراقچی همچنین در واکنش به اظهارات اخیر سخنگوی کاخ‌سفید مبنی‌بر حذف مرحله‌ای تحریم‌ها گفت: «این برداشت غلطی است از توافقاتی که صورت گرفته است. آنچه اتفاق می‌افتد اینکه تحریم‌های اقتصادی در مرحله اول لغو خواهند شد و محدودیت‌هایی که در این خصوص وجود دارد، باید برطرف شود.» وی تاکید کرد: «اگر آمریکایی‌ها برداشتی غیر از این دارند، خب مسلما در دور بعد مذاکرات درباره موضوع صحبت خواهد شد و باید اصلاح شود.»وی در پاسخ به این پرسش که تحریم‌ها چه زمانی لغو خواهد شد، افزود: «غربی‌ها درباره نحوه رفع تحریم‌ها سوءتفاهمات زیادی را ایجاد کردند و سعی کردند بگویند اول تعلیق می‌شود و مرحله‌بندی است و تبلیغاتی ایجاد کردند اما بیانیه مشترکی که خانم موگرینی و آقای ظریف خواندند خیلی گویا بود.» عراقچی درباره اظهارات جان کری و فابیوس درخصوص تحریم‌ها نیز گفت: «همه اینها غلط و بیانیه کاملا روشن است.»

لغو در روز اول اجرای توافق

وی تاکید کرد: «تمامی تحریم‌های اقتصادی و مالی و تمامی قطعنامه‌های شورای امنیت در روز اول اجرای توافق‌نامه لغو خواهد شد و این توافق کاملا وجود دارد و راه‌حلی است که به آن رسیدیم.»

عراقچی تاکید کرد: «در قبال اقدامات اعتمادسازی که ایران انجام می‌دهد در روز نخست اجرای توافق تمامی تحریم‌های اقتصادی و مالی که شامل تحریم‌های بانکی، تحریم‌های مربوط به انتقال پول، سوییفت، تحریم‌های نفتی، گازی، فروش نفت، سرمایه‌گذاری در صنعت نفت، آزادشدن دارایی‌های ایران در خارج از کشور، کشتیرانی، بیمه حمل‌ونقل و تمامی مباحثی که به‌خاطر برنامه هسته‌ای ایران تحریم‌هایی بر روی آن قرار داده شده در مرحله اول لغو خواهد شد.»عراقچی در بخش دیگری از برنامه تلویزیونی که در آن حضور یافت در مورد قطعنامه‌های شورای امنیت نیز تاکید کرد: «شش قطعنامه شورای امنیت وجود دارد که مقرر می‌دارد ایران نباید غنی‌سازی کند و باید خیلی از تاسیساتش را تعطیل کند، اما اکنون همه اینها به کنار گذاشته و پذیرفته می‌شود که جمهوری‌اسلامی‌ایران به برنامه غنی‌سازی خودش ادامه دهد و این چیز کمی نیست. هیچ قطعنامه شورای امنیت نیست که به آسانی کنار گذاشته شده باشد، به‌خصوص قطعنامه فصل هفت که از نظر حقوق بین‌الملل برای همه کشورهای دنیا لازم‌الاجراست.» او تاکید کرد: «شش قطعنامه لازم‌الاجرای صادر شده علیه ایران کنار گذاشته می‌شود.»عراقچی در مورد تحریم‌های ثانویه نیز گفت: «از تحریم‌های آمریکا علیه ایران تنها آنهایی که هسته‌ای هستند برداشته می‌شود. در موضوع تحریم‌های اقتصادی، آمریکا پس از انقلاب‌اسلامی ایران تحریم‌های مختلف اقتصادی را علیه ایران وضع کرده است که براساس آن هیچ یک از اتباع آمریکا حق ندارد با ایران تعامل اقتصادی داشته باشد و این قبل از بحث هسته‌ای بود که به آن تحریم‌های اولیه آمریکا گفته می‌شود، ولی در جریان بحث هسته‌ای آمریکا طی اقدامی غیرقانونی به کشورهای دیگر هم گفت حق ندارند با ایران کار کنند که به آن تحریم‌های ثانویه می‌گویند این تحریم‌ها پس از توافق برداشته خواهد شد و تحریم‌های کنگره که اصل تحریم‌های اقتصادی را شامل می‌شود هم برداشته خواهد شد.»

قرار نیست کسی تسلیم شود

مذاکره‌کننده ارشد تیم هسته‌ای کشورمان در ادامه درباره تفسیرهای مختلفی که از بیانیه مشترک هسته‌ای منتشر شده است، گفت: «باید بپذیریم طبیعی است که در هر توافقی که به سرانجام می‌رسد دو طرف روایت‌های خودشان را از آن دارند و هر طرفی سعی می‌کند دستاوردهای خود را برجسته کند، اما در مرحله عمل به متن مراجعه می‌شود و در آنجا لغو تحریم‌ها به‌صورت کاملا روشن مشخص است. این موضع ماست و حتما تحریم‌های اقتصادی و مالی در ابتدای توافق در مرحله اول باید برداشته شود. از سوی دیگر مذاکره سیاسی برای هر دو طرف دستاوردی خواهد داشت و اینگونه نیست که یک طرف بخواهد سند تسلیم امضا کند، همان‌طور که ما این کار را نخواهیم کرد.»مذاکره‌کننده ارشد تیم هسته‌ای کشورمان افزود: «برای اعتمادسازی نسبت به برنامه خودمان دو کار را پذیرفتیم که یکی از آن نظارت‌ها و شفاف‌سازی بیشتر است. علی‌الاصول با این موضوع مشکلی نداریم زیرا وقتی که همه برنامه‌های ما در جهت صلح‌آمیز است هر چه قدر می‌خواهد نظارت شود و بازرسی شود. تا وقتی که سوءاستفاده از این بازرسی‌ها نمی‌شود مشکلی نداریم. برای مدت مشخصی مثلا برای مدت ۱۰سال فعالیت‌های غنی‌سازی و هسته‌ای خود را مقداری محدود یا کندتر می‌کنیم تا در یک فاصله زمانی اعتمادسازی شود، بنابراین هر وقت طرف مقابل ما تعهدات خود را نقض کند بلافاصله این مواردی را که کند کردیم تسریع می‌کنیم، اصل حاکمیت ملی ما حکم می‌کند که در نهایت خود ما هستیم که تصمیم می‌گیریم، اما برای حل اختلافاتی که ممکن است از این جهت پیش بیاید یک سازوکار حل اختلاف در خود توافق پیش‌بینی خواهد شد. روی این موضوع فکر کرده‌ایم و ایده‌هایی وجود دارد و با طرف مقابل هم صحبت کردیم و روی ایده‌ها تقریبا به توافق کلی رسیدیم. در لوزان در مورد همه موضوعات به راه‌حل رسیدیم.»عراقچی در پاسخ به این پرسش که آیا این بیانیه مشترک هسته‌ای قابل تغییر است، گفت: «حتما قابل تغییر است زیرا ما بیانیه دادیم که می‌گوید به راه‌حل رسیدیم و اینکه این راه‌حل‌ها چگونه اجرا می‌شود باید با همه جزییات نوشته و مکتوب شود. شاید دو تا سه‌ماه دیگر کار داریم تا به این نقطه برسیم که یک توافق مکتوب قابل استناد داشته باشیم و در آن موقع اجرا می‌شود. درصورت نقض توافق، ایران تعهدات خود را به‌جای اول برمی‌گرداند. اگر آن توافق نقض شود به سازوکار برگشت‌پذیری می‌رسیم که برای هر دو طرف به‌صورت متوازن وجود دارد و قطعا تعهداتی را قبول می‌کنیم که اگر طرف مقابل نقض کرد ما هم بتوانیم تعهدات خود را به‌جای اول برگردانیم.»

تلاش کابینه اوباما برای توجیه اعضای کنگره

ایسنا: سخنگوی کاخ‌سفید در نشست خبری روز جمعه خود از گفت‌وگوی رییس‌جمهوری آمریکا با هر چهار رهبر کنگره درباره این مذاکرات خبر داد. به گزارش پایگاه اینترنتی کاخ‌سفید، اریک شولتز، گفت: «ما با آنها ارتباط نزدیکی داریم. نه‌تنها رییس‌جمهور بلکه دیگر مقامات ارشد دولت آمریکا و کاخ‌سفید شامل سوزان رایس، مشاور امنیت ملی، جک لو، وزیر خزانه‌داری و تعدادی از معاونان و مشاوران رییس‌جمهور با کنگره در ارتباط هستند و درباره مذاکرات گفت‌وگو می‌کنند.» شولتز افزود: «من فکر می‌کنم مهم‌ترین کاری که می‌توانیم در این فرصت کوتاه پس از حصول این تفاهم انجام دهیم این است که اجازه دهیم اینها اطلاعاتی که می‌خواهند را به دست آورند. هدف ما از تماس با رهبران کنگره این است که اطمینان یابیم آنها پاسخ سوالاتشان را دریافت می‌کنند. به‌طورقطع ما گزارشات جزیی‌تری را از آنچه اعضای کنگره خواهان آن هستند ارایه خواهیم داد.» شولتز اضافه کرد: «تونی بلینکن، معاون وزیر امور خارجه نیز برای متقاعدکردن سناتور کروکر، طراح لایحه اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران صحبت کرده و آنها گفت‌وگوی مثبتی داشته‌اند. وی خواستار بررسی جزییات این تفاهم شده است.»سخنگوی کاخ‌سفید در واکنش به اظهارات عصرجمعه رییس‌جمهوری ایران درباره بیانیه ایران و گروه ۵+۱ آن را پاسخی به آنچه که ایرانی‌ها می‌خواهند به مردمشان بگویند خواند و گفت: «اما این تفاهم برای ما مربوط به برنامه هسته‌ای ایران بود و مذاکرات کاملا حول این موضوع می‌گشت. این دلیلی بود که جامعه جهانی به‌علاوه آمریکا را کنار یکدیگر جمع کرد تا به این تفاهم برسند. از نظر ما این تفاهمنامه پارامترهای دستیابی به توافق نهایی است.»به گزارش ایرنا، «جاش ارنست»، سخنگوی کاخ‌سفید، نیز شنبه به سی‌ان‌ان گفت: «در ۲۴ساعت گذشته تمام مقام‌های دولت آمریکا از وزارتخانه‌های خارجه، دفاع و... همگی برای توجیه اعضای کنگره جهت تفهیم و اطمینان‌بخشی از چارچوب توافق به‌عمل‌آمده با طرف ایرانی بسیج شده‌اند. تلاش این است که به اعضای کنگره اطمینان داده شود و آنان دقیقا درک کنند که چرا معتقدیم چارچوب این توافق ما را در مسیری قرار می‌دهد که ایران را از دست‌یافتن به سلاح اتمی بازمی‌دارد و همچنین بازرسی‌هایی برای راستی‌آزمایی این امر در کار خواهد بود.»

همچنین جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا، در یادداشتی که در روزنامه «بوستون‌گلوب» منتشر شده، با دفاع از تفاهم هسته‌ای لوزان آن را برای منطقه «حیاتی» خوانده، اما درعین‌حال تاکید داشته که باید کار بیشتری انجام شود. در بخشی از این یادداشت اظهار شده است: «ما همچنان عمیقا نگران اقدامات ایران در راستای بی‌ثبات‌کردن منطقه هستیم و به‌خاطر نگرانی‌هایمان درباره این مسایل- و همچنین درباره امنیت منطقه- است که اعتقاد داریم این توافق حیاتی است.» جان کری نوشته که: «من می‌دانم که برخی خواهند گفت شاخص‌هایی که برسر آن توافق شده کافی نیست، اما این برعهده آنهاست که گزینه ویژه و قابل‌قبول دیگری را پیشنهاد دهند که می‌تواند به نتیجه بهتری بینجامد.»

واکنش‌های متفاوت به بیانیه لوزان

تبریک حزب‌الله، خشم اسراییل

شرق: تفاهم ایجادشده میان ایران و قدرت‌های جهانی در مورد پرونده هسته‌ای، عده‌ای را شادمان کرده و عده‌ای دیگر را نگران. حزب‌الله لبنان امضای بیانیه لوزان را به ایران تبریک گفته و تاکید کرده بیانیه هسته‌ای لوزان، پیروزی حق و ثابت‌قدمی، پیروزی اراده ملت‌های آزاد و پیروزی محور مقاومت به رهبری ایران‌اسلامی است.

این درحالی است که این تفاهم، مقامات اسراییلی را به‌شدت نگران کرده تاآنجاکه بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم اسراییل، خواسته است جمهوری‌اسلامی حق موجودیت اسراییل را به‌رسمیت بشناسد. مقامات اسراییلی نیز شامگاه پنجشنبه ۱۳فروردین، با انتشار بیانیه‌ای توافق اولیه لوزان را اشتباهی تاریخی خوانده بودند.

قطعا توافق هسته‌ای میان ایران و غرب موقعیت کشورمان و هم‌پیمانان ما را در منطقه خاورمیانه تغییر خواهد داد. همان‌طور که رابرت فیسک، تحلیلگر روزنامه ایندیپندنت، در این مورد نوشته است، این توافق می‌تواند ایران را تبدیل به ابرقدرت منطقه‌ای کند. دراین‌صورت قطعا هم‌پیمانان ایران در منطقه نیز از موقعیت‌های بسیار بهتری برخوردار خواهند شد و ایران به‌زودی می‌تواند بگوید تشکیل دولت فلسطینی یکی از اجزای مهم رابطه تازه با آمریکا خواهد بود. بی‌جهت نیست که نتانیاهو پس از توافق لوزان با کابینه‌اش نشست اضطراری برگزار می‌کند و در موضع‌گیری تندی خطاب به قدرت‌های بزرگ جهان، معامله با ایران را معامله‌ای «خطرناک» خوانده و می‌گوید: «راه سومی وجود دارد. سخت بایستید و فشار بر ایران را افزایش دهید تا معامله خوبی به‌دست آورید.»این توافق قطعا موقعیت بهتری برای دولت سوریه و حزب‌الله لبنان در منطقه خاورمیانه ایجاد خواهد کرد. معاون دبیرکل حزب‌الله، روز شنبه در یک مراسم جشن تکلیف شرعی در ناحیه جنوبی بیروت خاطرنشان کرد با بیانیه هسته‌ای مشترک میان ایران و کشورهای گروه ۵+۱، ایران هرگز زیربار پیروی و تبعیت از غرب نرفته است. او گفت: «ایران بعد از پایداری ۱۲ساله درمقابل تحریم‌های وضع‌شده به بهانه برنامه مسالمت‌آمیز هسته‌ای، امروز با قدرت و اقتدار موافقت کشورهای بزرگ و در راس آنها آمریکا را با برنامه هسته‌ای خود که بیانگر علم، سیاست، جایگاه و قدرت این کشور در منطقه است، اخذ کرد.»

به گزارش ایرنا، شیخ نعیم قاسم با تاکید بر اینکه، بیانیه لوزان، یک پیروزی بزرگ برای ایران و اعتراف به جایگاه و نقش این کشور در منطقه و جهان است، افزود: «ایران با شش کشور بزرگ جهان که هرکدام دارای آرا و دیدگاه‌های خاص خود بودند، گفت‌وگو و مذاکره کرد و پیروز خارج شد.» معاون دبیرکل حزب‌الله گفت: «ما این پیروزی را به حضرت‌امام‌خامنه‌ای و دولت و ملت ایران که با صبر و مقاومت توانستند این نتیجه بزرگ را رقم بزنند، تبریک و تهنیت می‌گوییم.»

او افزود: «ایران امروز بزرگ‌ترین و موثرترین کشور در منطقه ماست، زیرا توانسته عزت و استقلال خود را پاسداری و حفظ و از گزینه‌های ملت‌های منطقه حمایت کند.» شیخ‌نعیم قاسم تاکید کرد: «ایران امروز رمز و نماد مقاومت ضددشمن صهیونیستی و تروریسم تکفیری است.»معاون دبیرکل حزب‌الله خاطرنشان کرد: حزب‌الله از ایران‌اسلامی که می‌بخشد و چیزی نمی‌خواهد، کمک می‌کند و بهایی طلب نمی‌کند، احترام می‌گذارد و دستور نمی‌دهد، پشتیبانی می‌کند، اما دخالت نمی‌کند و هم‌پیمان است، اما برده نمی‌خواهد، تشکر می‌کند. او تصریح کرد: از ایران‌اسلامی که به ما کمک کرد تا با اسراییل مبارزه و سرزمین خود را آزاد کنیم و به ما کمک کرد تا برای حفاظت از لبنان، استقلال و کرامت خودمان، به قدرتی در کشور و منطقه تبدیل شویم و هرگز پول و اموال را برای خرید وجدان‌ها به‌کار نگرفته است، قدردانی و تشکر می‌کنیم. دو روز پیش نیز «شیخ‌محمد یزبک»، رییس هیات شرعی حزب‌الله لبنان، ابراز کرد جمهوری‌اسلامی‌ایران در مذاکرات هسته‌ای پیروز شده و در ادامه گفت: «رهبری حکیمانه، تمسک به حقیقت و رهنمودهای مقام‌معظم‌رهبری و صبر و شکیبایی طرف ایرانی، دیگران را پس از مدت‌زمان طولانی مذاکرات، به داشتن حق ایران در برخورداری از انرژی هسته‌ای مسالمت‌آمیز معترف و ملزم کرده است.» او تاکید کرد «نگرانی دشمن اسراییلی و بنیامین نتانیاهو درقبال این تفاهم، درست‌بودن آن را نشان می‌دهد و این پیروزی اسلام ناب محمدی(ص) و همه مستضعفان جهان است.»

کوتاه دیپلماسی

دعوت رهبران شورای همکاری خلیج‌فارس به کمپ‌دیوید

● **ایسنا:** به نوشته روزنامه گلف‌تایمز، باراک اوباما، رییس‌جمهوری آمریکا ضمن اطمینان‌دادن به متحدانش نسبت به اینکه چارچوب این توافق، جهان را به مکانی امن‌تر تبدیل می‌کند، رهبران کشورهای حوزه خلیج‌فارس را برای مذاکره درباره همکاری امنیتی جهت نگرانی‌های منطقه‌ای درخصوص روابط دوستانه جدید واشنگتن با تهران به کمپ‌دیوید دعوت کرد. انتظار می‌رود عربستان‌سعودی و همسایگانش در حوزه خلیج‌فارس در کمپ‌دیوید از آمریکا و قدرت‌های بزرگ دیگر که با ایران مذاکره کردند، تضمین امنیتی بخواهند. به‌دنبال دستیابی به توافق هسته‌ای موفقیت‌آمیز با ایران، رییس‌جمهوری آمریکا ماموریت مهم دیگری را آغاز کرده و به شرکای خود در حوزه خلیج‌فارس اطمینان داده که دیگر جای نگرانی وجود ندارد.

تسلیم پیام روحانی در مورد یمن به وزیر خارجه عمان

● **ایرنا:** معاون عربی و آفریقایی وزارت امورخارجه روز شنبه، پیام رییس‌جمهور ایران در مورد ضرورت کمک به توقف حملات علیه یمن، جلوگیری از گسترش جنگ در منطقه و تمرکز بر راهکار سیاسی را در مسقط به یوسف‌بن علوی، وزیر امور خارجه عمان تسلیم کرد. طرفین در این گفت‌وگو ضمن تاکید بر ضرورت اتخاذ راهکارهای سیاسی و دوری از جنگ، نقش صلیب‌سرخ جهانی و دیگر سازمان‌های بین‌المللی در کمک‌رسانی فوری دارویی، درمانی و خدمات انسانی به مردم یمن را مهم خواندند.

محکومیت حادثه تروریستی دانشگاه کنیا

● **ایسنا:** سخنگوی وزارت امور خارجه حادثه تروریستی در یکی از دانشگاه‌های کنیا را شدیدا محکوم کرد. مرضیه افخم مراتب تسلیت و ابراز همدردی دولت و ملت ایران را با دولت و ملت کنیا، خصوصا خانواده‌های قربانیان این حادثه اعلام کرد.

حمایت دیپلمات‌های سابق از تفاهم هسته‌ای

● **شرق:** جمعی از دیپلمات‌های سابق کشورمان در نامه‌ای خطاب به وزیر امور خارجه، حمایت خود را از تفاهم سیاسی صورت‌گرفته و عملکرد تیم مذاکره‌کننده اعلام کردند. متن این نامه سرگشاده به شرح زیر است:

جناب آقای محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه

اکنون دور تازه گفتگوهای دیپلماتیک به تفاهم سیاسی برای ازمیان‌برداشتن تحریم‌های زیانبخش به بار نشسته است و امید می‌رود پس از هشت‌سال رکود و آسیب، به توافقی آبرومند و پایدار منجر شود. ما گروهی از کارگزاران پیشین دیپلماسی ایران، پشتیبانی خود را از مساعی شما اعلام می‌کنیم و دستیابی به نتیجه نهایی را نویدبخش آرامش و ثبات و متضمن منافع ملی کشور می‌دانیم. ازمیان‌رفتن تحریم‌ها زمینه‌ساز توسعه سیاسی و اقتصادی و راهگشای مسیری امیدبخش و آبرومند برای اعتلای جایگاه سیاسی و دیپلماتیک در راه پاسداشت منافع ملی و شأن والای کشور عزیزمان خواهد بود. پاینده ایران

امضاکنندگان نامه به شرح زیر هستند:

دکتر فریدون زند، فرد سفیر اسبق ایران در عراق و از بانیان قرارداد۱۹۷۵ شط‌العرب، دکتر ابراهیم تیموری نخستین سفیر ایران در امارات‌متحده عرب و از بانیان توافق۱۹۷۱ درباره استرداد جزایر سه‌گانه ایرانی در خلیج‌فارس در زمان خروج اشغالگران استعماری انگلیس و کارشناس زبده تاریخ قاجار، دکتر عبدالرضا هوشنگ‌مهدوی، کاردار اسبق ایران در انگلستان و از مدیران پیشین وزارت امور خارجه، استاد و نویسنده و مترجم نامدار، دکتر داوود هرمیداس‌باوند از دیپلمات‌های پیشین ایران در سازمان‌ملل‌متحد، پژوهشگر و استاد ممتاز روابط بین‌الملل، ایرج امینی سفیر، پژوهشگر و نویسنده آثار تاریخی دوران قاجار و پهلوی و فرزند علی امینی نخست‌وزیر اسبق، دکتر مهدی احساسی از نمایندگان ارشد ایران در سازمان‌های بین‌المللی، جواد هاشمیان سرکنسول اسبق در هرات و از مدیران برجسته پیشین وزارت خارجه، بهرام رضوانی از دیپلمات‌های ارشد پیشین در سازمان‌های بین‌المللی، پرویز مهاجر از دیپلمات‌های ارشد ایران در سازمان‌ملل‌متحد و از مقامات بعدی سازمان‌ملل، ابراهیم مکلا سرکنسول پیشین، از نویسندگان و ناشران آثار ادبی و سیاسی، مرتضی طلیعه از دیپلمات‌های ارشد عضو کمیته اداری و مالی و رییس پیشین کمیته پنجم سازمان‌ملل‌متحد، دکتر مهدی بشارت، کاردار پیشین در عراق در زمان جنگ و از مدیران مطبوعاتی کشور، علیرضا شجاع‌پور دیپلمات پیشین و شاعر و شعرشناس سرشناس و فریدون مجلسی از دیپلمات‌های پیشین و پژوهشگر تاریخ و روابط بین‌الملل و جواد هاشمیان، بهرام رضوانی، ناهید مهراد، محمدجواد مختاری، عبدالعظیم بیابانی، احمد مشوق‌زاده، ایرج تقی‌زاده، حسین قاضی‌زاده، فرشته غفاری، مرتضی مازیار، محمدحسین آهویی، اسمعیل نواب‌صفوی، سام رضوی، عبدالرضا غفرانی